

KBN

Den norske stats
kommunalbank

KRITERIESETT GRØNNE LÅN

2020

INNHold

BYGG.....	3
FORNYBAR ENERGI.....	6
TRANSPORT.....	7
AVFALL OG SIRKULÆRØKONOMI.....	9
VANN OG AVLØP.....	11
AREALBRUK OG OMRÅDEPROSJEKTER.....	13
KLIMATILPASNING.....	14

BYGG

OM KATEGORIEN

Det kan gis grønne lån til klimasmarte og/eller energieffektive bygg som er tilpasset fremtidige klimaendringer. I underkategorien *Tiltak i eksisterende bygningsmasse*, gis det kun grønt lån til selve tiltaket. For grønt lån til hele byggeprosjektet, se underkategoriene *Nybygg* eller *Kombinasjon av tiltak*.

OM SØKNADSPROSESSEN

Alle søknader skal inneholde både generelle opplysninger og spesifikk informasjon om prosjektet. I tillegg må søker dokumentere opplysninger listet i kolonnen *Må dokumenteres*. Eksempler på gyldig dokumentasjon kan være et energinotat, anskaffelsesdokument, eller sluttrapport.

Dersom prosjektet har fått tilsagn fra Klimasats eller fra Enova til investeringsstøtte, kvalifiserer det automatisk til grønn rente. Søker må likevel fylle ut søknadsskjemaet slik at KBN får nødvendig informasjon om prosjektet, men aktuelt tilsagnsbrev er tilstrekkelig som dokumentasjon.

Underkategori	Må dokumenteres
TILTAK I EKSISTERENDE BYGNINGSMASSE	
Enkelttiltak for energieffektivisering Mindre tiltak som bidrar til lavere energibruk, for eksempel installering av sentralt driftsstyringssystem (SD-anlegg). Enova gir støtte til en rekke energi- og klimatiltak i eksisterende bygningsmasse, basert på beste tilgjengelige teknologi. Disse kvalifiserer til grønt lån.	<ul style="list-style-type: none">Forventet energibesparelse (kWh/år)
Større renoveringsprosjekter Ved større renovering skal estimert energibehov være 30 prosent lavere enn dagens behov, eller klimavennlige materialer skal utgjøre minst 20 prosent av materialene målt i vekt. Klimavennlige materialer kan være bruk av massivtre/krysslaminert tre, lavkarbon-betong (klasse A eller B), ombruk av materialer, eller nye materialer som er spesielt egnet for gjenbruk. Det er et krav at eventuell eksisterende betongkonstruksjon beholdes så langt dette er mulig.	<ul style="list-style-type: none">Forventet energibehov før og etter tiltaket (kWh/m²) <i>Eller</i>Andel klimavennlige materialer
Rehabilitering av eksisterende bygningsmasse og nytt tilbygg Den delen av bygget som utgjør eksisterende bygningsmasse skal ha en reduksjon på minimum 30 prosent i forventet energibehov etter renovering. Det nye tilbygget må oppfylle ett av kriteriene for Nybygg, som for eksempel <i>Lavt energibehov</i> eller <i>Klimavennlige materialer</i> . Både forventet reduksjon i energibehov etter renovering i eksisterende bygningsmasse og oppfylt kriteriet for tilbygget må dokumenteres.	Eksisterende bygningsmasse <ul style="list-style-type: none">Forventet energibehov før og etter tiltaket (kWh/m²) Nytt tilbygg <ul style="list-style-type: none">Dette avhenger av hvilket kriterie for Nybygg som oppfylles
Klimatilpasning i eksisterende bygg Tiltak for klimatilpasning, som for eksempel grønne tak, regnbed, fuktsikring, osv. Listen er ikke uttømmende.	<ul style="list-style-type: none">Hvilken klimautfordring investeringen skal håndtere og hvordan

<p>Fornybar energi i bygg Installasjon av fornybar energi i bygg, som bioenergi, solkraft, varmepumper, eller tilkobling til fjernvarme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Forventet årlig energiproduksjon (kWh/år)
<p>Energilagring i bygg Batterier eller andre løsninger for lagring av lokalprodusert fornybar energi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Forventet lagringskapasitet (kW)
<p>NYBYGG</p>	
<p>Nye bygg med lavt energibehov Nybygg med lavt energibehov, 20 prosent lavere netto energibehov enn energirammen for den aktuelle bygningskategorien i gjeldende byggeteknisk forskrift. Det gis ikke grønt lån til bygg i kjente fare- og risikosoner, og nyeste Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) for planområdet må derfor legges ved.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Estimert energibehov per kvadratmeter oppvarmet areal (kWh/m²) • ROS-analyse
<p>Klimavennlige materialer Omfattende bruk av klimavennlige materialer. Dette kan være massivtre/krysslaminert tre, lavkarbon-betong, eller ombruk av materialer. Det gis ikke grønt lån til bygg i kjente fare- og risikosoner, og nyeste Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) for planområdet må derfor legges ved.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beskrivelse av valgt materialløsning • Estimert energibehov per kvadratmeter oppvarmet areal (kWh/m²) • ROS-analyse
<p>Nye bygg designet for ombruk Bygget og hoveddelen av materialene er tilrettelagt for ombruk og fleksibilitet for endret formål i livsløpet. Det gis ikke grønt lån til bygg i kjente fare- og risikosoner, og nyeste Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) for planområdet må derfor legges ved.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beskrivelse av valgt løsning for ombruk • Estimert energibehov per kvadratmeter oppvarmet areal (kWh/m²) • ROS-analyse
<p>Sertifiseringer Nybygg som vil bli sertifisert av BREEAM. Andre relevante etterprøvbare definisjoner for svært god klima-miljø- eller energiytelse vil også bli vurdert. Ved BREAAM-sertifisering er kravet Very good eller bedre, i tillegg til at bygget må oppfylle kriterier for «Paris proof» (tabell 2) og klimatilpasning (tabell 3).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gjennomført eller vedtatt sertifisering • Estimert energibehov per kvadratmeter oppvarmet areal (kWh/m²)
<p>Bygg med lokal energiproduksjon Bygg med egen energiproduksjon; nær null-energihus (nZEB) eller plusshus. For definisjoner av disse legges metoden til FutureBuilt til grunn. Det gis ikke grønt lån til bygg i kjente fare- og risikosoner, og nyeste Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) for planområdet må derfor legges ved.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Estimert energibehov per kvadratmeter oppvarmet areal (kWh/m²) • Estimert energiproduksjon (kWh/år) • ROS-analyse

KOMBINASJON AV TILTAK

Kombinasjon av tiltak for grønt nybygg

[Kommuner med under 10.000 innbyggere](#) kan få grønt lån til nybygg ved å tilfredsstille minst tre av kravene nedenfor:

- A. Egenprodusert fornybar energi, minimum 20 prosent av estimert totalt energibehov
- B. Krav om utslippsfri eller fossilfri byggeplass
- C. Lokale tiltak for klimatilpasning ut over det som er kravene i relevante forskrifter (PBL og TEK)
- D. Prioritert parkering for utslippsfri transport, hvor sykkelparkering og dedikerte ladeplasser til elbiler utgjør minimum 50 prosent av totalt antall tilgjengelig parkeringsplasser
- E. Nærhet til kollektivtransport, maksimal avstand 200 meter fra bygget
- F. Bruk av overskuddsenergi fra andre bygg i området, minst 20 prosent av beregnet energibehov
- G. Gjenbruk av materialer fra andre bygg, minst 10 prosent målt etter vekt
- H. Andre tiltak som vil redusere energibruk og/eller klimagassutslipp med minst 10 prosent

Det gis ikke grønt lån til bygg i kjente fare- og risikosoner, og nyeste Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) for planområdet må derfor legges ved.

- ROS-analyse
- A. Estimert årlig energiproduksjon (kWh/år)
- B. Forventet unngåtte CO2-utslipp
- C. Beskrivelse av prosjektet og hvilken klimautfordring investeringen skal håndtere
- D. Andel tilrettelagte parkeringsplasser for utslippsfri transport
- E. Avstand langs gangvei til nærmeste kollektiv knutepunkt (meter)
- F. Levert energi per år (kWh/år)
- G. Mengde gjenbrukte materialer (antall kg av total mengde materialer)
- H. Beskrivelse av tiltak og beregninger

ANNET

Det vil finnes klima- og miljøvennlige investeringer i bygg, anlegg og stasjonær sektor som ikke er listet over. KBN vil gjøre en egen vurdering av disse, basert på relevant dokumentasjon og energiberegninger. Se til nøkkeltallene i den andre underkategoriene for veiledning, eller ta kontakt med oss for mer info.

- Prosjektbeskrivelse

FORNYBAR ENERGI

OM KATEGORIEN

Det kan gis grønne lån til investeringer i fornybar energiproduksjon. Produksjonsanlegget må kun benytte fornybare energikilder til både grunn- og spisslast. Det kan også gis grønne lån til infrastruktur, lagring, og distribusjon av fornybar energi.

For installering av fornybar energi eller lagring i bygg, se kategorien *Bygg*.

OM SØKNADSPROSESSEN

Alle søknader skal inneholde både generelle opplysninger og spesifikk informasjon om prosjektet. I tillegg må søker dokumentere opplysninger listet i kolonnen *Må dokumenteres*. Eksempler på gyldig dokumentasjon kan være et energinotat, anskaffelsesdokument, eller sluttrapport.

Dersom prosjektet har fått tilsagn fra Klimasats eller fra Enova til investeringsstøtte, kvalifiserer det automatisk til grønn rente. Søker må likevel fylle ut søknadsskjemaet slik at KBN får nødvendig informasjon om prosjektet, men aktuelt tilsagnsbrev er tilstrekkelig som dokumentasjon.

Underkategori	Må dokumenteres
PRODUKSJON AV FORNYBAR ENERGI	
Fornybar energiproduksjon Anlegg for fornybar energiproduksjon, som for eksempel biogassanlegg, solkraft eller termisk energiproduksjon (energibrønner).	<ul style="list-style-type: none">Forventet årlig energiproduksjon (kWh/år)
<i>For fornybar energiproduksjon i bygg – se kategorien Bygg.</i>	
ENERGILAGRING	
Energilagring i tilknytning til produksjonsanlegg Lagringsteknologi som benytter mekaniske, termiske, elektriske eller kjemiske metoder, gjerne i tilknytning til produksjon av fornybar energi. Dette kan for eksempel være innstallering av batterier i tilknytning til et solcelleanlegg.	<ul style="list-style-type: none">Forventet lagringskapasitet (kW)
<i>For installering av energilagring i bygg, se kategorien Bygg.</i>	
INFRASTRUKTUR FOR ENERGI	
Nettkapasitet Kommunenes bidrag til utbygging eller oppgradering av nettkapasiteten, for eksempel anleggsbidrag.	<ul style="list-style-type: none">Forventet økning i kapasitet (MW)
Fjernvarme/-kjøling Produksjonsanlegg eller distribusjonsnett for fjernvarme eller fjernkjøling. Anlegget må benytte fornybare energikilder til både grunn- og spisslast. Elektrisitet godtas som spisslast. Energi fra forbrenning av avfall eller overskuddsvarme/-kjøling fra andre prosesser kan også benyttes. Bruk av mineralbasert beredskapslast kan kun godtas i en tydelig definert kritesituasjon.	<ul style="list-style-type: none">Forventet økning i kapasitet (MW)Forventet fordeling på energibærere (%)
<i>For installering av ladestasjoner til elbiler, se kategorien Transport.</i>	
ANNET	
Det vil finnes klima- og miljøvennlige investeringer i fornybar energi som ikke er listet over. KBN vil gjøre en egen vurdering av disse, basert på relevant dokumentasjon og energiberegninger.	<ul style="list-style-type: none">Prosjektbeskrivelse

TRANSPORT

OM KATEGORIEN

Formålet med denne kategorien er å legge til rette for og fremme transportløsninger med minimale eller null utslipp.

OM SØKNADSPROSESSEN

Alle søknader skal inneholde både generelle opplysninger og spesifikk informasjon om prosjektet. I tillegg må søker dokumentere opplysninger listet i kolonnen *Må dokumenteres*. Eksempler på gyldig dokumentasjon kan være et utfyllende vedtak, anskaffelsesdokument eller sluttrapport.

Dersom prosjektet har fått tilsagn fra Klimasats eller fra Enova til investeringsstøtte, kvalifiserer det automatisk til grønn rente. Søker må likevel fylle ut søknadsskjemaet slik at KBN får nødvendig informasjon om prosjektet, men aktuelt tilsagnsbrev er tilstrekkelig som dokumentasjon.

Underkategori	Må dokumenteres
SYKKEL OG GANGE	
Sykler Innkjøp av el-sparkesykler, sykler og el-sykler.	<ul style="list-style-type: none">• Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet
Tilrettelegging for gående og syklende Dette kan for eksempel være etablering av nye gang- og sykkelveier, utebelysning ved gang- og sykkelveier eller sykkelparkering/sykkelhotell.	<ul style="list-style-type: none">• Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet
TRANSPORT PÅ LAND	
Utslippsfrie kjøretøy Innkjøp av lette eller tunge kjøretøy, eller busser, som går på enten elektrisitet, biogass eller hydrogen. Ladbare hybrider kvalifiserer ikke til grønt lån. Dersom kjøretøyet benytter biogass, skal det være kontraktfestet at fossile drivstoff ikke skal benyttes. For å beregne utslippseffekten av innkjøpet, kan Miljødirektoratets beregningsverktøy benyttes. Finn riktig verktøy under kategorien «Veitrafikk».	<ul style="list-style-type: none">• Type kjøretøy• Utslippseffekten av innkjøpet
Materiell til skinnegående kollektivtransport Innkjøp av nye vogner eller annet materiell til skinnegående kollektivtransport.	<ul style="list-style-type: none">• Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet
SJØGÅENDE TRANSPORT	
Utslippsfrie sjøtransport Innkjøp av ferger, hurtigbåter eller andre former for sjøgående transportmidler som benytter elektrisitet, biogass eller hydrogen som drivstoff. Dersom fartøyet benytter biogass, skal det være kontraktfestet at fossile drivstoff ikke skal benyttes. Det er tillatt med en fossil reserveløsning i tilfelle strømstans.	<ul style="list-style-type: none">• Type fartøy

For investeringer i klimavennlige havnebygninger, se kategorien Bygg.

ANLEGGSMASKINER	
<p>Utslippsfrie anleggsmaskiner</p> <p>Innkjøp av anleggsmaskiner som kun benytter elektrisitet, biogass eller hydrogen. Dersom det benyttes biogass, skal det være kontraktfestet at fossile drivstoff ikke skal benyttes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Type anleggsmaskin(er)
INFRASTRUKTUR	
<p>Ladepunkter for kjøretøy</p> <p>Etablering av nye eller oppgradering av eksisterende ladepunkter for elbiler. Omfatter både hurtigladere og normalladere. Hurtigladere bør tilfredsstille minimumskravene under <i>Tekniske krav</i> i Enovas programkriterier for støtte til ladeinfrastruktur for elbil.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet • Oppfylte minstekrav fra Enova
<p>Fyllestasjon for hydrogen eller biogass</p> <p>Etablering av offentlig tilgjengelig fyllestasjon for hydrogen eller biogass. Fyllestasjonen bør oppfylle minstekravene under <i>Tekniske krav</i> i Enovas programkriterier for hydrogeninfrastruktur.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet • Dokumentasjon på at minstekravene til Enova er oppfylt
<p>Driftsutstyr til kollektivtransport</p> <p>Utstyr for drift av kollektivtransport, slik som billettsystem, sanntidssystem, informasjonsutstyr, eller for eksempel trikkebaser.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet
<p>Skinner og annen infrastruktur</p> <p>Skinnegang, elektrisk anlegg og annen infrastruktur for kollektivtransport.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet
<p>Landstrøm</p> <p>Etablering av landstrøm for ferger, skip etc.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Estimert årlig leveranse av landstrøm (kWh/år)
<p>Annen havneinfrastruktur</p> <p>Utslippsfri havneinfrastruktur, som benytter kun benytter elektrisitet eller hydrogen. Dette kan for eksempel være drift av kraner, etc.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet som beskriver teknologien
<p>Infrastruktur til utslippsfrie anleggsmaskiner</p> <p>Tilhørende infrastruktur knyttet til bruk av utslippsfrie anleggsmaskiner. Dette kan for eksempel være ladepunkt eller energistasjon.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet som beskriver teknologien
ANNET	
<p>Det vil finnes klima- og miljøvennlige investeringer innenfor transport som ikke er listet over. KBN vil gjøre en egen vurdering av disse, basert på relevant dokumentasjon. Se spesifikk indikator for veiledning, og ta kontakt med oss for mer info.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prosjektbeskrivelse • Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet

AVFALL OG SIRKULÆRØKONOMI

OM KATEGORIEN

Denne kategorien omfatter tiltak som bidrar til avfallsreduksjon, økt ombruk, materialgjenvinning og mer effektiv energiutnyttelse.

For investering i fjernvarmeanlegg eller produksjon av biogass, se kategorien *Fornybar energi*.

OM SØKNADSPROSESSEN

Alle søknader skal inneholde generelle opplysninger og spesifikk informasjon om prosjektet. I tillegg må søker dokumentere opplysninger listet i kolonnen *Må dokumenteres*. Eksempler på gyldig dokumentasjon kan være en utfyllende prosjektbeskrivelse eller anskaffelsesdokument.

Dersom prosjektet har fått tilsagn fra Klimasats eller fra Enova til investeringsstøtte, kvalifiserer det automatisk til grønn rente. Søker må likevel fylle ut søknadsskjemaet slik at KBN får nødvendig informasjon om prosjektet, men aktuelt tilsagnsbrev er tilstrekkelig som dokumentasjon.

Underkategori	Må dokumenteres
AVFALLSFOREBYGGNING OG OMBRUK	
Tiltak som bidrar til avfallsforebygging eller økt ombruk Dette kan for eksempel være tiltak som bidrar til redusert avfallsmengde eller etablering av ny ombruksstasjon.	<ul style="list-style-type: none">Forventet effekt (kvalitativt eller kvantitativt)
INNSAMLING, HÅNDTERING OG BEHANDLING AV AVFALL	
Tiltak ved innsamling for å øke kildesortering Dette kan for eksempel være innføring av henteordning for ny fraksjon.	<ul style="list-style-type: none">Materialgjennvinningsgrad før investeringen (prosent) og forventet gjennvinningsgrad etter investeringen (prosent)
Mer effektiv innsamling av avfall Tiltak som bidrar til redusert transportbehov ved innsamling av avfall. Eksempler på prosjekter kan være avfallssug, nedgravde løsninger, eller containere som komprimerer avfallet.	<ul style="list-style-type: none">Prosjektbeskrivelse
<i>For innkjøp av utslippsfrie avfallsbiler, se kategorien Transport.</i>	
Nytt anlegg for sortering eller behandling av avfall Etablering av nytt anlegg for sortering og/eller behandling av avfall, med en tydelig klima- og miljøambisjon. Dette kan for eksempel være anlegg som oppnår økt gjennvinningsgrad eller tiltak for å redusere transportbehovet. Det gis ikke grønt lån til nye anlegg i kjente fare- og risikosoner, og nyeste ROS-analyse for planområdet må derfor legges ved.	<ul style="list-style-type: none">Prosjektbeskrivelse som redegjør for klima- og miljøambisjonROS-analyse
Tiltak i eksisterende anlegg Oppgradering av eksisterende avfallsanlegg, med en tydelig klima- og miljøambisjon. Dette kan for eksempel være tiltak som bidrar til høyere gjennvinningsgrad eller bedre kvalitet på avfallet.	<ul style="list-style-type: none">Prosjektbeskrivelse som redegjør for klima- og miljøambisjon
Tiltak i eksisterende deponi Tiltak for reduksjon i metanutslipp eller avrenning i eksisterende deponi.	<ul style="list-style-type: none">Prosjektbeskrivelse med forventet utslippsreduksjon
<i>For anskaffelse av utslippsfrie anleggsmaskiner, se kategorien Transport</i>	

Karbonfangst og -lagring (CCS) Tiltak innenfor karbonfangst og -lagring.	<ul style="list-style-type: none"> • Prosjektbeskrivelse med forventet utslippsreduksjon
<i>For etablering av produksjonsanlegg for biogass eller avfallsforbrenning for å produsere fjernvarme, se Fornybar energi</i>	
ANNET	
Det vil finnes investeringer innenfor avfall og sirkulærøkonomi som ikke er listet over. KBN vil gjøre en egen vurdering av disse, basert på relevant dokumentasjon.	<ul style="list-style-type: none"> • Prosjektbeskrivelse

VANN OG AVLØP

OM KATEGORIEN

Grønne lån kan gis til vann- og avløpsinvesteringer som enten har som primært formål å redusere klimagassutslipp eller energiforbruk, eller som svarer på et konkret klimatilpasningsbehov.

For vannrelaterte investeringer som ikke er gebyrfinansiert, se andre relevante kategorier som for eksempel overvannshåndtering under *Klimatilpasning*.

OM SØKNADSPROSESSEN

Alle søknader skal inneholde både generelle opplysninger og spesifikk informasjon om prosjektet. I tillegg må søker dokumentere opplysninger listet i kolonnen *Må dokumenteres*. Eksempler på gyldig dokumentasjon kan være et energinotat, anskaffelsesdokument, eller sluttrapport.

Dersom prosjektet har fått tilsagn fra Klimasats, Enova eller Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) til investeringsstøtte, kvalifiserer prosjektet automatisk til grønn rente. Søker må likevel fylle ut søknadsskjemaet slik at KBN får nødvendig informasjon om prosjektet, men aktuelt tilsagnsbrev er tilstrekkelig som dokumentasjon.

Underkategori	Må dokumenteres
GEBYRFINANSIERT OVERVANNSHÅNDTERING	
Separering av spillvann og overvann Separate overvannsledninger som fører overflatevann til vassdrag/fjord.	<ul style="list-style-type: none">• Cirka antall meter ledninger
<i>For lokal håndtering av overvann eller andre overvannstiltak som ikke er finansiert over gebyr, se kategorien Klimatilpasning.</i>	
MINDRE TILTAK FOR ENERGIPRODUKSJON	
Varmegjenvinning Innretning for gjenvinning av varme fra avløpsvannet.	<ul style="list-style-type: none">• Forventet energiproduksjon per år (kWh/år)
Energiutvinning fra selvfall i vannforsyningsnettet	<ul style="list-style-type: none">• Forventet energiproduksjon per år (kWh/år)
<i>For solcelleanlegg på bygg eller anlegg, se kategorien Bygg.</i>	
KLIMAVENNLIGE PROSESSANLEGG	
Tiltak i eksisterende vann- eller avløpsanlegg Tiltak som øker energieffektiviteten i eksisterende anlegg eller infrastruktur med minimum 20 prosent.	<ul style="list-style-type: none">• Energibesparelse (kWh/år) inkl. beregningsgrunnlag
Fosforgjenvinning Anlegg eller innretninger for å gjenvinne plantetilgjengelig fosfor fra avløpsvannet uten bruk av fellingskjemikalier. Minimum 30 prosent av fosforet skal kunne gjenvinnes. Omfatter både oppgradering av eksisterende eller nye prosessanlegg. Det gis ikke grønt lån til nye anlegg i kjente fare- og risikosoner, og nyeste ROS-analyse for planområdet må derfor legges ved.	<ul style="list-style-type: none">• Beskrivelse av valgt teknologi• Forventet andel fosfor gjevunnet• Hvis nytt anlegg: ROS-analyse
Slambehandlingsanlegg for biogassproduksjon Anlegg for behandling av avløpsslam som forstadium til biogassproduksjon. Omfatter både oppgradering av eksisterende eller nye prosessanlegg. Det gis ikke grønt lån til nye anlegg i kjente fare- og risikosoner, og nyeste ROS-analyse for planområdet må derfor legges ved.	<ul style="list-style-type: none">• Forventet mengde slamproduksjon per år (TS/år)• Hvis nytt anlegg: ROS-analyse

<p>Nye, energieffektive rense- eller behandlingsanlegg Nye rense-/behandlingsanlegg som har minimum 20 prosent høyere energieffektivitet enn tidligere løsning, eventuelt 20 prosent høyere energieffektivitet enn en sannsynlig alternativ løsning. Det gis ikke grønt lån til nye anlegg i kjente fare- og risikosoner, og nyeste ROS-analyse for planområdet må derfor legges ved.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Energibesparelse (kWh/år) inkl. beregningsgrunnlag • Hvis nytt anlegg: ROS-analyse
<p><i>For biogassanlegg, se kategorien Fornybar energi.</i></p>	
<p>KLIMAVENNLIGE ANLEGGSPROSJEKTER</p>	
<p>Fossilfrie eller utslippsfrie gravearbeider/anleggsplasser Graveprosjekter som utføres med utslippsfrie eller fossilfrie anleggsmaskiner og kjøretøy (massetransport).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Konkurransgrunnlag eller andre dokumenter som dokumenterer fossilfri/utslippsfri anleggsplass • Unngåtte CO₂-utslipp i prosjektperioden (inkl. beregningsgrunnlag)
<p>Gravefrie prosjekter («no-dig») Rør- /ledningsfornyelse som utføres gjennom gravefrie («no-dig») metoder.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Antall meter rør som skal fornyes
<p><i>For anskaffelse av utslippsfrie anleggsmaskiner, se kategorien Transport.</i></p>	
<p>ANNET</p>	
<p>Vi kan gi grønne lån til investeringer innenfor vann og avløp som ikke er listet opp i denne tabellen, dersom det kan dokumenteres at reduksjon klimagassutslipp eller energiforbruk, eller klimatilpasning, er det primære formålet med investeringen. Ta kontakt med oss for en vurdering av den spesifikke investeringen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prosjektbeskrivelse

AREALBRUK OG OMRÅDEPROSJEKTER

OM KATEGORIEN

Det gis grønt lån til investeringer i områdeutvikling hvor natur, miljø og klima vektlegges, samt i forurensningstiltak. For investeringer i gang- og sykkelvei, se kategorien for *Transport*.

OM SØKNADSPROSESSEN

Alle søknader skal inneholde generelle opplysninger og spesifikk informasjon om prosjektet. I tillegg må søker dokumentere opplysninger listet i kolonnen *Må dokumenteres*. Eksempler på gyldig dokumentasjon kan være et utfyllende vedtak, prosjektbeskrivelse, eller sluttrapport.

Dersom prosjektet har fått tilsagn fra Klimasats, Enova eller Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) til investeringsstøtte, kvalifiserer prosjektet automatisk til grønn rente. Søker må likevel fylle ut søknadsskjemaet slik at KBN får nødvendig informasjon om prosjektet, men aktuelt tilsagnsbrev er tilstrekkelig som dokumentasjon.

Underkategori	Må dokumenteres
TILTAK MOT FORURENSNING	
Tiltak mot forurensning på land Dette kan for eksempel være tiltak som reduserer luftforurensning eller redusering av avrenning fra vei.	<ul style="list-style-type: none">• Prosjektbeskrivelse
Tiltak mot forurensning i vann (havn, sjø, elver, vassdrag eller lignende) Tiltak som øker tilstandsklassen for vannkvaliteten fra god til svært god. Andre tiltak som bidrar til bedre vannkvalitet eller styrket biologisk mangfold, der tilstandsklasse ikke er relevant, vurderes også.	<ul style="list-style-type: none">• Tilstandsklasse før og etter investering
OMRÅDEUTVIKLING OG AREALBRUK	
Bærekraftig områdeutvikling Dette kan for eksempel være en større utvikling av et nytt bo- eller næringsområde med tydelig og helhetlig miljø- og klimaambisjon. Det gis ikke grønt lån til områdeutvikling i kjente fare- og risikosoner, og nyeste ROS-analyse for planområdet må derfor legges ved.	<ul style="list-style-type: none">• Prosjektbeskrivelse• ROS-analyse
Restaurering av natur Konvertering av areal til grøntområde. Dette kan for eksempel være kompensering for veibygging ved å konvertere et egnet areal et annet sted (økologisk kompensasjon). Det gis ikke grønt lån til områdeutvikling i kjente fare- og risikosoner, og nyeste ROS-analyse for planområdet må derfor legges ved.	<ul style="list-style-type: none">• ROS-analyse
<i>For tilrettelegging for sykkel og gange, som for eksempel bygging av gang- og sykkelvei, se kategorien Transport.</i>	
ANNET	
Det vil finnes investeringer i klimatilpasning som ikke er listet over. KBN vil gjøre en egen vurdering av disse, basert på relevant dokumentasjon.	<ul style="list-style-type: none">• Prosjektbeskrivelse

KLIMATILPASNING

OM KATEGORIEN

Det gis grønne lån til egne tiltak for klimatilpasning, som bidrar til å gjøre lokalsamfunnet bedre rustet til å tåle dagens og fremtidens klimaendringer og reduserer fysisk klimarisiko. For klimatilpasningstiltak i bygg, se kategorien *Bygg*.

OM SØKNADSPROSESSEN

Alle søknader skal inneholde både generelle opplysninger og spesifikk informasjon om prosjektet. I tillegg må søker dokumentere opplysninger listet i kolonnen *Må dokumenteres*. Eksempler på gyldig dokumentasjon kan være et utfyllende vedtak, prosjektbeskrivelse, eller sluttrapport.

Dersom prosjektet har fått tilsagn fra Klimasats, Enova eller Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) til investeringsstøtte, kvalifiserer prosjektet automatisk til grønn rente. Søker må likevel fylle ut søknadsskjemaet slik at KBN får nødvendig informasjon om prosjektet, men aktuelt tilsagnsbrev er tilstrekkelig som dokumentasjon.

Kategori	Må dokumenteres
OVERVANNSHÅNDTERING	
Overvannshåndtering Tiltak for overvannshåndtering som ikke er finansiert over avløpsgebyret, slik som bekkeåpning, etablering av flomveier, lokal overvannsdiskonering (LOD) gjennom fordrøyningsbasseng, el.l.	<ul style="list-style-type: none">Behovet for tiltaket
<i>For overvannsledninger og andre tiltak finansiert over avløpsgebyret, se kategorien Vann og avløp.</i>	
KLIMATILPASNING	
Sikring mot naturskade Sikring av bygg, anlegg, infrastruktur og kulturminner mot naturskade som flom, skred, ras og stormflo.	<ul style="list-style-type: none">Behovet for tiltaket
Flytting av infrastruktur Flytting av infrastruktur eller andre bygde strukturer som forebyggende tiltak mot klimarelatert skade.	<ul style="list-style-type: none">Behovet for tiltaket
Andre klimatilpasningstiltak Andre tiltak som vil gjøre lokalsamfunnet mer robust mot klimaendringer.	<ul style="list-style-type: none">Behovet for tiltaket
<i>For klimatilpasningstiltak i bygg, se kategorien Bygg.</i>	
BEREDSKAP	
Varslingssystemer og beredskap Varslingssystemer og andre tiltak for beredskap i områder med risiko for naturskade som flom, skred, ras og stormflo.	<ul style="list-style-type: none">Behovet for tiltaket
ANNET	
Det vil finnes investeringer i klimatilpasning som ikke er listet over. KBN vil gjøre en egen vurdering av disse, basert på relevant dokumentasjon.	<ul style="list-style-type: none">Behovet for tiltaket